

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ

ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Δ/ΝΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ: Α'

Ταχ. Δ/νση : Καρ. Σερβίας 10
Ταχ. Κώδικας : 101 84 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο : 210-3638389,
210-3627090

Αθήνα, 6 Νοεμβρίου 2007

Αριθ. Πρωτ.:1111483/959/0015

ΠΟΛ: 1132

ΠΡΟΣ: Αποδέκτες Π.Δ.

Σ.Α.Τ.Ε.

ΘΕΜΑ: «Υπόχρεοι τήρησης βιβλίου έργων».

Με αφορμή ερωτήματα φορολογουμένων που υποβλήθηκαν σχετικά με το θέμα σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Με τις διατάξεις της περίπτωσης ιζ' της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του Κ.Β.Σ. (π.δ.186/1992) ορίζεται ότι ο εκμεταλλευτής αυτοκινούμενων μηχανημάτων έργων τηρεί για κάθε μηχανήμα βιβλίο έργων, στο οποίο καταχωρεί το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τη διεύθυνση του εργοδότη, τη διεύθυνση ή τη θέση του έργου, το είδος του έργου, το ποσό της αμοιβής που συμφωνείται και τη χρονολογία έναρξης και λήξης του έργου. Επί ωριαίας αμοιβής αναγράφεται κάθε φορά η ώρα έναρξης και λήξης της εργασίας.

2. Περαιτέρω στην παράγραφο 5 του άρθρου 7 της 1082121/591/ΠΟΛ 1206/17.7.1996 εγκυκλίου διαταγής μας, με την οποία κοινοποιήθηκαν οι διατάξεις του π.δ.134/1996 και παρασχέθηκαν οδηγίες για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή τους, αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι υποκείμενοι στις υποχρεώσεις των παραπάνω διατάξεων είναι οι επιτηδευματίες που αποκτούν έσοδα από την εκμετάλλευση ιδιόκτητων ή μισθωμένων (παραχώρηση χρήσης βάσει σύμβασης που έχει κατατεθεί στον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.) αυτοκινούμενων μηχανημάτων έργων (παροχή υπηρεσίας). Επομένως παρέλκει η τήρηση του βιβλίου έργων από τους επιτηδευματίες που αναλαμβάνουν την κατασκευή δημόσιων ή ιδιωτικών τεχνικών έργων, για τα μηχανήματα που χρησιμοποιούν για την εκτέλεση εργασιών που εμπίπτουν στα έργα που έχουν αναλάβει (εκσκαφές, επιχωματώσεις κ.λ.π.), ανεξάρτητα αν τα έργα αυτά κατασκευάζονται από τους ίδιους ή από κοινοπραξία στην οποία συμμετέχουν.

Επίσης στην 1086701/629/0015/ΠΟΛ 1219/31.7.1996 διαταγή μας, με την οποία παρασχέθηκαν πρόσθετες διευκρινίσεις, όσον αφορά την υποχρέωση τήρησης του πρόσθετου βιβλίου αυτοκινούμενων μηχανημάτων έργων, αναφέρεται εκτός των άλλων ότι υποχρέωση τήρησης του πρόσθετου αυτού βιβλίου υφίσταται και για τις επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται τα εν λόγω μηχανήματα, ακόμη και όταν τα χρησιμοποιούν κατά την πώληση των ειδών που εμπορεύονται, π.χ. χρήση αντλίας κατά την πώληση σκυροδέματος. Στις περιπτώσεις αυτές ενημερώνεται το τηρούμενο πρόσθετο βιβλίο, ανεξάρτητα εάν εισπράττεται ή όχι ιδιαίτερη αμοιβή, με σχετική παρατήρηση στη στήλη του ποσού της αμοιβής. **Σ.Α.Τ.Ε.**

3. Από το συνδυασμό όσων αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο της παρούσας προκύπτει ότι οι επιτηδευματίες οι οποίοι χρησιμοποιούν αυτοκινούμενα μηχανήματα έργων για τη διευκόλυνση της διάθεσης των αγαθών που πωλούν ή της εκτέλεσης των υπηρεσιών που έχουν αναλάβει να παράσχουν, υποχρεούνται να τηρούν γι' αυτά βιβλίο έργων, ανεξάρτητα εάν λαμβάνουν ή όχι ιδιαίτερη αμοιβή για τη χρήση αυτών, ενώ οι επιτηδευματίες οι οποίοι αναλαμβάνουν την κατασκευή δημόσιων ή ιδιωτικών τεχνικών έργων και οι οποίοι χρησιμοποιούν τέτοια μηχανήματα για την κατασκευή των εν λόγω έργων, δεν έχουν τέτοια υποχρέωση. Δηλαδή, αν και οι δύο ως άνω κατηγορίες επιτηδευματιών χρησιμοποιούν τέτοια μηχανήματα για την άσκηση του αντικείμενου των εργασιών τους, η μεν πρώτη κατηγορία επιτηδευματιών υποχρεούται να τηρεί γι' αυτά βιβλίο έργων, ενώ η δεύτερη κατηγορία επιτηδευματιών δεν υποχρεούται να τηρεί γι' αυτά τέτοιο βιβλίο και συνεπώς υφίσταται διακριτική μεταχείριση σε βάρος της πρώτης κατηγορίας επιτηδευματιών.

4. Ενόψει των παραπάνω και για να μην υφίσταται αυτή η διακριτική μεταχείριση, δεδομένου μάλιστα ότι από τις προαναφερόμενες διατάξεις του Κ.Β.Σ. προκύπτει ότι υπόχρεοι σε τήρηση βιβλίου έργων είναι οι εκμεταλλευτές αυτοκινούμενων μηχανημάτων έργων (παροχή υπηρεσίας), με την παρούσα ορίζεται ότι από το χρόνο έκδοσής της και εφεξής το βιβλίο έργων θα τηρείται μόνο από αυτούς τους επιτηδευματίες. Δηλαδή από επιτηδευματίες οι οποίοι έχουν ως αντικείμενο εργασιών την εκμετάλλευση αυτοκινούμενων μηχανημάτων έργων. Σημειώνεται ότι στη περίπτωση που οι εν λόγω επιτηδευματίες εκμισθώνουν τα αυτοκινούμενα μηχανήματα έργων (είτε όλα είτε μερικά), γι' αυτά (τα εκμισθούμενα) δεν υποχρεούνται σε τήρηση βιβλίου έργων. Αντίθετα οι επιτηδευματίες οι οποίοι έχουν ως αντικείμενο εργασιών την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών και οι οποίοι χρησιμοποιούν τέτοια μηχανήματα για τη διευκόλυνση της διάθεσης των αγαθών που πωλούν ή της εκτέλεσης των υπηρεσιών που έχουν αναλάβει να παράσχουν αντίστοιχα, δεν υποχρεούνται να τηρούν γι' αυτά βιβλίο έργων, αδιάφορα αν λαμβάνουν ιδιαίτερη αμοιβή ή όχι για τη χρήση των αυτοκινούμενων μηχανημάτων έργων. Συνεπώς οι επιτηδευματίες, π.χ., οι οποίοι έχουν ως αντικείμενο εργασιών την εκμετάλλευση εκσκαφέα και οι οποίοι αναλαμβάνουν τις εκσκαφές οικοπέδων κ.λπ. έναντι αμοιβής, θα υποχρεούνται να τηρούν το βιβλίο αυτό. Αντίθετα οι επιτηδευματίες, π.χ., οι οποίοι έχουν ως αντικείμενο εργασιών την παραγωγή και πώληση σκυρο-

δέματος ή τις μεταφορές αγαθών και οι οποίοι χρησιμοποιούν αυτοκινούμενα μηχανήματα έργων για την παράδοση του σκυροδέματος ή τις μεταφορές των αγαθών αντίστοιχα, δεν θα υποχρεούνται γι' αυτά σε τήρηση βιβλίου έργων, αδιάφορα αν συμφωνούν με τους πελάτες την καταβολή ιδιαίτερης αμοιβής για τη χρήση των εν λόγω μηχανημάτων έργων ή όχι.

5. Τέλος και για λόγους χρηστής διοίκησης, με την παρούσα γίνεται δεκτό ότι στους επιτηδευματίες οι οποίοι μέχρι την έκδοση της παρούσας χρησιμοποιούσαν αυτοκινούμενα μηχανήματα έργου για τη διευκόλυνση είτε της διάθεσης των αγαθών που πωλούσαν είτε της εκτέλεσης των υπηρεσιών που είχαν αναλάβει να παράσχουν, ανεξάρτητα αν έλαβαν ή όχι ιδιαίτερη αμοιβή για τη χρησιμοποίησή τους και δεν τηρούσαν βιβλίο έργων ή το τηρούσαν πλημμελώς, εφόσον οι υποθέσεις αυτές εκκρεμούν στις Δ.Ο.Υ., δεν θα επιβάλλεται πρόστιμο για τη μη τήρηση του βιβλίου έργων ή για την πλημμελή τήρησή του.

Ακριβές Αντίγραφο
Η Προϊσταμένη της Γραμματείας
Σ.Α.Τ.Ε.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΠΕΖΑΣ